

nye Skolelov om de lærde Skoler. Forleden, da vi afgave Betænkning ved 2den Behandling, nævnte vi i Betænkningen følgende: „Af de nævnte Programmer fremgaaar det, at Ministeriet har afsættet Skolerne deres Betænkning om følgende tvende Spørgsmaal: 1. Om latinist Stil maatte være hensigtspaarende ved Elevernes Udgang af fjerde Klasse, og 2. om Affsættelse af Afgangsprøven ved Skolerne og Indførelse af en fælles Examenkommission“. Der var Tale om at vedføre sin Dom til disse to Spørgsmaal. Der var forhandlet derom, men uagtet jeg er aldeles enig i Unskeligheden af at affsætte latinist Stil i fjerde Klasse, og medens jeg fremdeles ikke kan tro, at en sgl. Anordning i den Henseende har opfattet Loven rigtig, og medens det mulig er rigtigt, at faae fælles Afgangsprøve ved Universitetet istedetfor Afgangsprøven ved de lærde Skoler, saa erkjendte man dog — jeg forstod det saaledes — at Leiligheden var ikke til at drøfte en Skolelov med denne Bestemmelse, og siden den Tid er der ikke taget nogen Beslutning af Rigsdagen om denne Sag fra nogen Side i Udvalget. Derfor kan Ingen negte mig, at jeg maa i højeste Grad overrasses over, at Ordføreren i Udvalgets Næstals Navn til dette Forslag knytter Forbringen om en ny Skolelov. Hvad den ærede Ordfører har sagt om med en vis nærmere Kreds udenfor Finantsudvalget, vedkommer ikke mig; men jeg vil forbeholde mig, ikke ved en Leilighedsfartale, men med ærede Medlemmer her i Thinget og den ærede Minister at komme ind paa Ansuelser om en ny Skolelov, som maasse ikke holde Stik, naar man skal til at prøve dem. Jeg forbeholder mig isørigt for mit Vedkommende, naar saadanne Forslag forelægges, fuld Frihed til at danne mig en Mening om disse Forhold, som jeg anser for rigtig. Behandlingen af en ny Skolelov og Alt, hvad dermed staar i Forbindelse, finder jeg ikke, der er fjerneste Anledning til at sætte i Forbindelse med Forslaget under Nr. 29. Nu skal jeg indrømme, at den ærede Ordfører vistnok har flere Meningsfæller ovre paa den Side, der slutte sig til Forslaget under Nr. 30, naar han ønsker, at Forslaget under Nr. 29 skal forkaastes. Det vil jeg gjerne tro, lad os prøve, hvormange der følge den ærede Ordfører i dette Spørgsmaal. Jeg haaber, at vi skulle faae det at se ved Navne. Jeg siger, at jeg forholder mig til Forslaget under Nr. 29 i den Forstand rent nøgternt. Det er et lille overflueligt Spørgsmaal, der er skruet op til en Forhandling om mange mulige og umulige Ting. Et Forslag om Universitetets Stilling foreligger til Forhandling iaar; hvis man vil behandle det og fremsætte sine Ansuelser derom, saa kan man gjøre det, om man vil, det er aldeles uafhængigt af det, der her foreligger. Altsaa, forkaast Forslaget under Nr. 30 og stem for Forslaget under Nr. 29, lad os tage fat paa det Spørgsmaal, som tidligere har været Stridsspørgs-

maal paa Finantsloven, paa det Sted, hvor Ministeren rigtig og med Takt har lagt det hen. Thi hvad er det, vi her strides om paa Finantsloven det ene Nøde efter det andet? Det er smaa Spørgsmaal om et Tusinde eller et Par Tusind Kroner, og saa kommer det et Hundrede Tusinde Kroner, som man uden videre tager iden at have underlygt den. Selv om man samler det Hele af den Slags Ting, kan det Altsammen ikke faae saa Meget at betyde som en eneste lille ordentlig Lovparagraf i en stiftelig Lov, om vi kunde faae den igjennem. — Jeg her tilladt mig ikke at tiltræde Spørgsmaalet om Arbejdshjemmet for døvstumme Piger. Jeg vil spørge de ærede Herrer, som have tiltraadt Forslaget, var det ikke Meningen, at Bølsbet' skulde anvendes til Friplads? Det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (E. H. Nielsen) vil vistnok indrømme, at det er Meningen, men der staar ikke et Ord derom. Hvis det er glemmt, kommer det af den Skynsommelighed, hvormed man tager Sagen. (E. H. Nielsen: Det følger af sig selv.) Naå, det følger af sig selv, ja den ærede Minister vil jo kunne oplyse os om, hvorvidt det følger af sig selv. Jeg skal imidlertid ikke gjøre videre Væsen af denne Sag, jeg denter ikke Altdet, end at Forslaget skal blive vedtaget, men jeg forbeholder mig min Frihed overfor dette Spørgsmaal, og skal sige hvorfor. Den 20de December f. A. fik vedkommende Bestyrelse til Ministeren om denne Sag, men dette Arbejdshjem har bestaaet i Aaringer, og naar nu Bestyrelsen vilde henvende sig til Statsmagten om at faae et ordinært aarligt Tilskud, da kunde den ligesaa godt have henvendt sig til Ministeren i Mai eller Juni Maaned, saa havde han haft Tid til at overveie og undersøge Spørgsmaalet og sætte Forslaget paa det ordinære Budget. Først ved Juletid modtog Ministeren dette Andragende, og Skrivelsen fra ham kom først til os den 24de Januar, da vi havde Hænderne fulde af alt Muligt. Vi kunde ikke undersøge dette Spørgsmaal, vi have nedsat Underudvalg til at undersøge Afstillet, og det talte vi dem for, det er ikke let at overskue det Hele. Men naar saaledes en Enkelt kan faae stukket sit Forslag ind paa en sen Tid, medens mange andre Forslag med Rette blive lagte tilside, fordi de ere komne for silde, saa sker der en Uret imod dem, idet de maa vente til næste Aar, fordi de ere komne for sent. Der burde være en vis Gang i dette, det maatte gjælde ligesaa vel de høie Herrer som Almenfolk, ellers kommer det mere til at gaa paa Pus hvad der kommer med og hvad ikke. Det er kun dette, jeg har sagt, at det er til Gavn for Institutterne selv at have en vis Orden, man maa have Instituter, der gaa deres Gang, og den ærede Minister vil indrømme, at han egentlig hidtil har fulgt den Regel, at det, der kom for silde, ønskede han henlagt. Det er Noget, vi i Reglen have støttet, men det er et Brud paa dette, der her sker. Derfor gjorde jeg denne for-